

Penningtvätt är inte min grej

Om Commerzbank och uppsagda Wirecard-krediter

#Wirecard #Munich

Utfrågning av vittnena Dr. Marcus Chromik och Jana Eib den 27 juni 2024.

De fakta som anges här garanterar inte en fullständig redogörelse för utfrågningen, utan tjänar till att ge en detaljerad inblick i utfrågningen av Wirecards vittnen. På grund av de komplexa och ibland muntligt snabba frågorna och vittnesmålen kan mindre fel ha smugit sig in. Vänligen kontakta oss på news@sun24.news om du har några förbättringar eller kan föreslå viktiga tillägg.

Den tidigare Chief Risk Officer på Commerzbank, Marcus Chromik, blir snart utfrågad om fakta kring penningtvättsanklagelserna mot Wirecard från 2019. Visste han om det, frågar domaren? Ja, säger Chromik, han hade fått veta om en "artificiell inflation i Singapore efter tidigare meddelanden" (!), de iögonfallande transaktionerna upptäcktes faktiskt av Ms. Eib, som senare kommer att höras som vittne. Stora SPI:er hade upptäckts efter indikationer på att de inblandade bolagen alla använde exakt samma företagsadress.

Chromik fortsätter med att förklara att efter ett antal första iögonfallande transaktioner hittades ytterligare 10 till 15 sådana misstänkta penningtvättstransaktioner, och Commerzbanks compliance-avdelning kallades snabbt in för att avgöra om det fanns ett förbrott och om mer penningtvätt var inblandad. Det var en "kritisk situation". Av denna anledning förekom det också diskussioner på styrelsenivå i Commerzbank med Reuter, enligt vittnet. Commerzbanks compliance-avdelning skickade förfrågningar till kunder och även till Wirecard; reaktionerna var "otillfredsställande", varför SAR:erna undersöktes oberoende, cirka 1.000 penningtvättstransaktioner identifierades, enligt Chromik.

Ett stort antal av dessa penningtvättstransaktioner överfördes till Wirecards huvudkontor i Aschheim, vilka alla måste hållas hemliga på grund av rapporteringsförbudet. Commerzbanks styrelse beslutade omedelbart att de ville avsluta affärsrelationen med Wirecard och planerade en så kallad "soft exit". Domaren frågade om de hade talat med Wirecards VD Dr. Braun om detta. Vittnet uppgav att det hade hållits ett möte och en diskussion med Dr. Braun och Mr von Knoop med vittnet och Commerzbanks styrelseledamot Reuter. Det förklarades där att de ville få "svar på frågorna" från Commerzbank "snabbt". Enligt vittnet var dessa svar "otillfredsställande

Vittnet påpekade att Commerzbanks complianceavdelning inte kommunicerade med Wirecards complianceavdelning, utan istället med deras treasuryavdelning. På en senare fråga från domaren om Chromik visste att det bara fanns en ordentlig complianceavdelning på Wirecard Bank och inte på bolaget, svarade vittnet nekande. Det stod snabbt klart för Chromik att "kundrelationen med Wirecard skulle avslutas" när de lämnade styrelsemötet.

Chromik fortsatte med att förklara att "vid denna tidpunkt hade Wirecards revisionsintyg för 2018 utfärdats och i mitten av 2019 var BaFins blankningsförbud också på plats". Det fanns brottsanklagelser mot pressartiklar av FT, och det hade aldrig funnits en situation med "en exit av ett DAX-bolag av Commerzbank". Chromik förklarar att "vi visste därför inte om vi hade helt fel eller rätt" med beslutet att avsluta kundrelationen med Wirecard, "vi ville inte vara de dumma", vilket är anledningen till att det inte blev något hårt slut på relationen. Domaren frågar om Chromik konfronterades med de faktiska finansiella transaktionsuppgifterna, fanns det 1000 eller bara 344 sådana transaktioner? Chromik säger nej, han såg dem inte i detalj.

Domaren kastar upp ett dokument daterat den 25 mars 2021 på projektorn, en presentation av Commerzbank för Münchens allmänna åklagare Buehring, där det står att 344 transaktioner har hittats. Chromik informerar nu domstolen på ett väsentligt men ganska kortfattat sätt att "den 26 februari 2019 hittades totalt 344 transaktioner, senare tillkom fler", troligen runt 1000 totalt, vittnet "vet inte längre det exakta antalet". Domaren påpekar nu att flera brottsanklagelser har lämnats in på grund av dessa transaktioner, berodde detta på otillräcklig efterlevnad hos Wirecard?

Chromik rapporterade att det under 2018 hade kommit nyheter från Commerzbanks regelefterlevnad om att regelefterlevnaden på Wirecard hade förbättrats och skulle fortsätta att förbättras. Detta hade dock "inte levererats", "fel personer på Wirecar hade kontaktat Commerzbank angående penningtvättsförfrågningarna", för honom fanns det ingen efterlevnad på Wirecard. Domaren frågar nu om Commerzbanks avsedda "mjuka exit" berodde på bristande efterlevnad hos AG eller hos banken? Chromik undviker frågan och ger ett något tvetydigt svar. Detta blir ännu tydligare när domaren frågar om Chromik visste att Wirecard Bank hade en penningtvättsavdelning med motsvarande processer på plats. Återigen är vittnet undvikande och svarar inte tydligt, utan säger att han "inte kan säga något om det, han var inte en del av Commerzbanks compliance-avdelning", uppgav han.

Kände Chromik till att Wirecard hade likviditetsproblem? Vittnet svarade: "Nej, inte vad jag minns". Domaren frågar vidare om Commerzbank inte skulle ha godkänt lånen om det inte hade funnits någon tredjepartsverksamhet och inga trustkonton? Chromik svarar omedelbart, klart och otvetydigt: "Naturligtvis inte", detta skulle ha utgjort mellan 50 och 70 procent av Wirecards verksamhet. Domaren förklarar sedan att enligt hans information hade totalt 910 miljoner euro i lån gjorts tillgängliga för Wirecard fram till 2018. Var detta fallet? Chromik svarar jakande och förklarar att den fortsatta kreditlinjen på 1,75 miljarder euro för Wirecard i slutändan ledde till en förlust på cirka 200 miljoner euro.

Domaren frågade också om det förekom några betalningar till Commerzbank efter Wirecards kollaps. Chromik sade att han "inte längre var ansvarig" vid den tidpunkten, att "specialister hade tagit över". Lånefordringarna skrevs av i sin helhet och insolvensförfarandet pågår fortfarande, enligt vittnet. Träffade vittnet någonsin von Erffa? Chromik: "Nej". Domarens förhör är nu avslutat, von Erffas försvarare tar över och frågar om Chromik hade behandlat en artikel i Manager Magazin med titeln ["Das 250 Millionen Euro Rätsel des Börsenwunders Wirecard"](https://www.manager-magazin.de/digitales/it/wirecard-das-250-millionen-euro-raetsel-des-zahlungsdienstleisters-a-1135587.html) (The 250 Million Euro Mystery of the Stock Market Wonder Wirecard) från 2017, där ett balansräkningsproblem med tredjepartspartnerna och trustkontona beskrevs i detalj redan drygt två år innan penningtvättstransaktionerna identifierades.

Vittnet förnekade att han inte kände till artikeln, "specialisterna hade hanterat frågan, säkert också med trustkontona". Han skulle "förlita sig på en reviderad balansräkning när det gäller kredit" och inte undersöka de enskilda kontantposterna, hur och varifrån de samlades in. Chromik säger att han "inte skulle titta på kontona för att se om det finns kontanter tillgängliga där eller inte, det är vad revisorerna är där för". Von Erffas försvarsadvokat frågar också om och i vilken utsträckning vittnet kände till de brottsanmälningar som lämnats in till Münchens åklagarmyndighet och rapporten till BaFin avseende penningtvättstransaktionerna. Chromik uppger att han kände till rapporterna till FIU och BaFin, men inget mer. Han förnekar uttryckligen all kännedom om den brottsanmälan som lämnats in till åklagarmyndigheten.

Von Erffas advokat ger sig inte utan fortsätter att fråga om Chromik har fått någon reaktion från BaFin eller känner till någon sådan. Chromik är nu märkbart nervös för ett kort ögonblick, han vänder sin stol bort från von Erffas advokat, som sitter bakom honom, och tillbaka till raden av domare som nu står framför honom: **"Inte jag, penningtvätt är inte min grej, det får ni titta på själva"**. Slutligen frågar von Erffas advokat om Chromik var nöjd med BaFins svar. Chromik svarar att han "inte har någon aning". Dr. Braun frågar sedan personligen om Chromik var medveten om ett meddelande från Wirecards

digitala chef daterat den 11 mars 2019, i vilket hon vände sig till AML-avdelningen angående 344-tvättstransaktionerna. Chromik förnekar, han hade "inte varit operativt ansvarig", men att tidsramen på något sätt skulle vara logisk.

Före lunchpausen läser Dr. Brauns försvarsadvokat upp en begäran om bevisning avseende Wirecards tidigare PR-anställda Schlesiger. Advokaten uppger att Schlesiger hade vidarebefordrat pressförfrågningar till Jan Marsalek, oftast genom att kringgå Dr. Braun, och att vissa av de färdiga pressmeddelandena hade bekräftats av Dr. Braun via e-post först efter publicering. E-postmeddelanden med Stöckl, Schneider och Franke från i huvudsak 2019 begärs upplästa för domstolen. Dr. Braun hade inte ansvarat för förfrågningar enligt försvaret; Jan Marsalek hade till stor del tagit över denna roll, särskilt som svar på FT:s rapporter. Dr Braun hade också rått Schlesiger att ta ledigt när hon övervägde att säga upp sig och föreslagit att hon skulle få en ny tjänst på Wirecard efter ett semesteruppehåll. Chromik befriades därefter från att närvara vid förhöret.

Efter lunchpausen kallas Jana Eib som vittne. Hon har varit anställd på Commerzbank sedan 2001, där hon lärde känna kreditverksamheten. Från 2003 arbetade hon på den så kallade "Intensive Care"-avdelningen, där hon tog hand om dåliga lån och deras kunder. År 2016 flyttade hon till Commerzbanks bedrägeriavdelning. Denna avdelning utreder kreditbedrägerier och misstänkta kunder, även på grundval av visselblåsningar. År 2019 blev hon chef för hela teamet där, och sedan mars 2021 är hon nu chef för avdelningen Credit Risk Management, där hon främst övervakar mestadels mindre företag.

Som en del av sitt arbete fick hon en förfrågan om Wirecard i mars 2018. En herr Zander var då chef för hennes avdelning. Commerzbanks revolverande kreditfacilitet hade övervägt att öka Wirecards kreditlinje till hela 1,75 miljarder euro, ombads hon att titta närmare på Wirecards hela affärsmiljö. Således hade det redan funnits lån eller en kreditlina från Commerzbank för Wirecard före 2018. Domaren frågade exakt vad hon hade undersökt.

Vittnet Eib uppger att hennes process omfattade tre breda kategorier av aktiviteter. För det första tittade hon på företagsstrukturen och dess inbördes relationer, vilka individer och aktieägare som var inblandade, om det fanns negativa rapporter om individer och relaterade företag. För det andra analyserade hon offentliggöranden, vilka finansiella uppgifter som fanns tillgängliga, bokslut, siffror. För det tredje gjordes en analys av betalningstransaktioner, särskilt viktiga konton hos Commerzbank och iögonfallande betalningar i samband med dem.

Domaren frågar om dessa frågor hanterades av Commerzbank själva eller om externa konsulter också anlätades. Vittnet säger att allt gjordes internt och att de arbetade med ett kreditupplysningsföretag för att få information. Domaren frågade hur man skulle kunna tänka sig det, skulle man googla och ta reda på från Facebook och andra webbplatser i vilket politiskt parti man var listad? Eib svarade att allt möjligt gjordes, inklusive att begära information från kreditupplysningsföretag, från speciella mjukvaruverktyg, länkar till handelsregister, klassisk internetforskning, offshoredatabaser, Panama Papers, forskning om huruvida personer var listade där.

Domaren frågar vilka personer som har utretts i samband med Wirecard. Eib förklarar att hon t.ex. har utrett Dr. Braun och Jan Marsalek, men även andra. Hon hade genomfört en länkningsanalys, som

knappast hade avslöjat några avvikelser när det gällde de inblandade personerna. Situationen var dock annorlunda när hon undersökte de inblandade företagen. Detta gällde särskilt Wirecards affär mellan Hermes, EMIF och Indien under 2015-2016, det s.k. Project Peacock.

När det gäller Project Peacock hade Jana Eib tagit del av en väl underbyggd analys av en utredningsstiftelse, som 2018 lade fram ytterligare en rapport. Det visade sig att Hermes Tickets, som huvudaktör, hade erbjudits till ett mycket lägre pris ett år tidigare. Wirecard annonserade en storaffär värd 340 miljoner euro och eftersom Commerzbank hade fått i uppdrag att genomföra bryggfinansieringen granskades finansieringen av affären noga. Det visade sig då att bankerna hade dragit på sig betydligt mer kredit och misstanken uppstod att delar av Wirecard gynnades direkt i samband med att EMIF-fonden verkade i bakgrunden. Frågan uppstod om värdet på tillgångarna; bokföringen av verksamheten och bolagen hade spolat in 265 miljoner i Wirecards balansräkning.

Domaren frågade vad detta baserades på. Eib uppgav att hon hade "försökt förstå och återge påståendena i FT-Alphaville-rapporten". Årsbokslutet för GI Retail, som såldes till EMIF och Hermes, visade en omsättning på 35 miljoner euro efter omräkning till indiska rupier. "Jag tyckte att denna prishöjning var extraordinär", sade vittnet. Hon hade sammanställt olika frågor och skickat dem till de inblandade bolagen, men "svaren var inte övertygande". Det fanns en misstanke om att Wirecard var inblandat, men inga konkreta bevis. Vittnet ansåg inte heller att Wirecards uttalanden i detta avseende var övertygande.

Domaren frågade exakt vad Wirecard hade sagt som svar på dessa frågor. Vittnet uppgav att det hade hållits ett konferenssamtal den 14 maj 2018, där von Knoop, Holten och Koletzki hade deltagit. Hennes frågor hade förberetts i förväg och Wirecards representanter uppgav att de inte kände till det tidigare försäljningspriset för Hermeskorten till EMIF. De hade diskuterat köpet av företaget med fonden och

hade ingen kännedom om den tidigare köpeskillingen. Senare ska Dr. Braun ha uttryckt en liknande åsikt, enligt vittnet.

Frågan är nu om de berörda Wirecard-anställda kände sig lurade på något sätt vid den tidpunkten. Eib säger att hon var en "tyst lyssnare" i konferenssamtalet den 14 maj, hon hade inte det intrycket. Från hennes perspektiv kände sig Wirecards representanter inte lurade, detta i väntan på att komma in på den stora och potentiellt mycket lönsamma indiska marknaden, det "ansågs vara okej vid den tidpunkten". Domaren påminde om att vittnet Marcus Chromik redan igår hade indikerat att han tyckte att förvärvet var för dyrt och att en "spin-off" skulle kunna motivera ett högre pris, oavsett om vittnet såg det på det sättet eller inte.

Eib förklarade att hon fick reda på detta efter ett möte med Commerzbanks ledning den 28 september. Den 28 maj hade Chromik bett vittnet att undersöka vidare om en separation skulle vara meningsfull. Vittnet uppger att detta var ett på något sätt avgörande krav för henne vid den tidpunkten, hon kunde också ta reda på att EMIF ägde aktier i ett bolag som hette "Orbit Travel", efter en omorganisation kunde vissa kostnader överföras. Peacock-projektet var definierat, det var nödvändigt att ta reda på vilka tillgångar det innehöll, till vilket pris bolagen gick till EMIF och sedan till Wirecard. Den dåvarande resebranschen kring Orbit motiverade inte detta, vittnet "tog sig inte samman

Domaren frågar vidare. Eib förklarar att Hermes Tickets hade gjort en försäljning, det hade skett en koncentration av betalningsdelen av affären till Hermes, Wirecard och Orbit, hon kunde "knappast uppfatta någon transparens". Särskilt när det gäller Orbit Travel fanns det knappast någon information om vilka kostnader som hade överförts, hon kunde i stort sett inte rationellt återskapa affären (notera: Orbit Travel förvaltades vid den tiden av Marsaleks vän A. Vucak, vars företag också hade hyrt den

berömda lägenheten på Prinzregentenstrasse 61). Domaren påminner om att Dr. Chromik fann allt detta avgörande, domaren tvivlar. Domaren undviker dock att gå in på ytterligare detaljer om personerna bakom Orbit Travel vid den tiden, han glider tydligt iväg nu och frågar plötsligt vittnet om en bedrägeriscore på 83 för Wirecard.

Vittnet förklarar att denna poäng genererades av matematiska modeller som inkluderade maskininlärningsalgoritmer. Dessa utlöstes regelbundet för att värdera portföljer av företag, där det högsta värdet var 100. Hon hade regelbundet tittat på sådana portföljer där algoritmerna indikerade en poäng på 97, 98, 99. Det fanns en specifik order från Commerzbanks kreditriskavdelning att göra så. En poäng på 83 var "förhöjd, men inte särskilt hög"; hon förlitade sig på analyserna i viss utsträckning. Poängen var en indikation på var hon behövde kontrollera regelbundet. Hon uppger vidare att Chromik regelbundet ansåg att en korrespondentbank hade en förhöjd score.

Domaren frågar nu, citat, "tredje punkten: MB Holdingbolagets lån". Eib förklarar att hon under 2017 fick veta att det rörde sig om 50 miljoner euro som kom från Deutsche Bank och som samma dag överfördes till ett konto tillhörande Jan Marsalek som var kopplat till ett visst e-handelsbolag. Hon hade diskuterat transaktionen med sin kontaktperson, telefonsamtal ordnades omedelbart med Dr. Braun och Koletzki, det förekom även e-postkonversationer med Sylvia och Marlies Braun.

Enligt vittnet var detta ett privat projekt som Marsalek ville driva utanför Wirecard, det hade "något att göra med e-handel och detaljhandel". Hon försäkrades om att due diligence var på gång, investeringen skulle säkras på ett trustkonto, fick hon veta. Hon förväntade sig inte att pengarna skulle komma tillbaka i sin helhet, hon kontrollerade senare och fann att 5 miljoner överförts tillbaka, enligt vittnet.

Domaren uppger att Dr. Chromik nämnde att låneavtalet lämnades till vittnet av Dr. Braun för granskning. Vittnet uppgav att hon fick det senare. Chromik hade kontaktat Dr. Braun, han ville ha det omedelbart, men hon fick det inte omedelbart, enligt vittnet. Hon uppgav att hon hade fått kännedom om det genom ett reportage i Handelsblatt 2020, att hon då hade arkiverat det och att hon inte hade undersökt dess innehåll närmare.

När det gäller hennes tredje kategori av bedrägerianalys förklarar hon nu att hon fokuserade på de numeriska rapporter som hon själv kunde verifiera. Hon tittade på årsredovisningarna men fann inget anmärkningsvärt. Kreditvärdigheten ifrågasattes inte, "inget var ifrågasatt, den totala omsättningen verkade rimlig, Wirecards svar på frågor var tillfredsställande". Trustkontona analyserades inte, detta var inte en del av bedrägeribekämpningen. Domaren ingrep och säger nu att de 4 miljarderna i kassan eller på förtroendekonton för säkerhetsändamål skulle göra skillnad, varför hon inte tittade på det.

Vittnet förklarar att hon inte hade kontrollerat separationen av pengar i kassan och på förvaltningskonton, hon förlitade sig på revisorerna, Fraud Preventions uppgift var inte att kontrollera detta. Domaren frågar vad analysen av betalningstransaktionerna visade. Eib uppger att hon fokuserade på de huvudsakliga bankkontona för Wirecard AG, Wirecard Bank och MB Beteiligungsgesellschaft. I synnerhet undersöktes potentiellt iögonfallande betalningar före eller efter balansdagen. "Jag lade inte märke till något här, förutom de 50 miljonerna", sade vittnet.

Vittnet entledigades tillfälligt från sina arbetsuppgifter, men återupptog sitt arbete omkring 2019. Hon hade genomfört nya analyser av Wirecard Banks länkar och deras betalningar till eller från andra företag. Hon hade först lagt märke till ett visst "Inventures" och ett "Matrimonial Global"-bolag, men det fanns många mindre transaktioner som var iögonfallande. Ett stort antal bolag var direkt kopplade till ett

konto som innehades av PTE Limited i Singapore. Det som gjorde vittnet bekymrat var att de mindre bolagen alla hade en juridisk form med lågt ansvar, det var ett mönster. Hon hade inhämtat information om dussintals företag och även om de inblandade personerna och fann att totalt 19 företag hade exakt samma företagsadress på "111 North Bridge Road" i Singapore.

Dessutom gjordes ovanliga fynd när det gäller de inblandade personerna, cheferna och sekreterarna: deras funktioner i alla slags företag byttes helt enkelt ut, som i ett nätverk av skalbolag. Dessutom fanns det ganska stora betalningstransaktioner på upp till 50 miljoner euro, som också involverade offshore-platser. Wirecard var inblandat som mottagare, många från spel- och vuxenunderhållningssektorn. Hon hade vidarebefordrat all denna information till Commerzbanks compliance-avdelning. Där identifierades ytterligare transaktioner som sträckte sig ända tillbaka till 2013. Vittnet uppgav att en penningtvättsrapport vidarebefordrades till FIU "ganska snabbt i februari 2019", som omfattade cirka 350 miljoner euro. Enligt vittnet följdes denna centrala rapport av andra, också till FIU.

Domaren frågar vad som hände med dessa penningtvättsrapporter. Vittnet förklarade att hon hade kontaktat Commerzbanks complianceavdelning senare om detta, men att det inte hade kommit något svar. Den 20 februari 2019 upprättades en rapport med hennes slutsatser och den 3 april 2019 presenterades dessa slutsatser för tre styrelseledamöter i Commerzbank - Chromik, Reuter och Orlopp. Det beslutades att samarbetet med Wirecard skulle avslutas på grund av de aktuella kontona. Domaren frågade om detta var den så kallade "soft exit" där de inte ville förlänga kredithanteringen ytterligare? Vittnet förklarar att detta "hände först senare i maj" och att hon inte var direkt inblandad. Det fanns ingen ytterligare rapport från henne efter det.

Domaren frågade om tredjepartsverksamheten hade varit ett problem för henne? Eib förklarar att nej,

hon blev bara medveten om det genom FT:s rapporter. Dr. Brauns juridiska försvar frågar nu om listan över misstänkta företag i samband med den ena företagsadressen i Singapore vidarebefordrades till Wirecard. Vittnet förklarar att flera RFI:er (Request For Information) hade skickats till just Wirecard Bank, men att svaren hade varit "inte bra". Holten och Kohlpainter hade mest svarat på RFI:erna från Commerzbank på Wirecardsidan. Hon hade aldrig träffat Oliver Bellenhaus.

Von Erffas försvar frågar om vittnet hade tagit reda på syftet med överföringen av medel till offshore-konton. Eib uppgav att hon inte visste det. Hon fick också frågan om hon hade frågat FIU igen om deras reaktioner efter den första rapporten. Hon hade frågat dem en gång. Münchens allmänna åklagarmyndighet hade skickat henne en "begäran om information efter Wirecard-kraschen". I januari 2020, månader före kraschen, hade hon varit i kontakt med BaFin. BaFin hade redan informerats om resultaten av bedrägeribekämpning och efterlevnad hos Commerzbank vid den tidpunkten. Förhöret med vittnet avslutas därefter.

<https://www.sun24.news/sv/penningtvaett-aer-inte-min-grej-om-commerzbank-och-uppsagda-wirecard-krediter.html>